

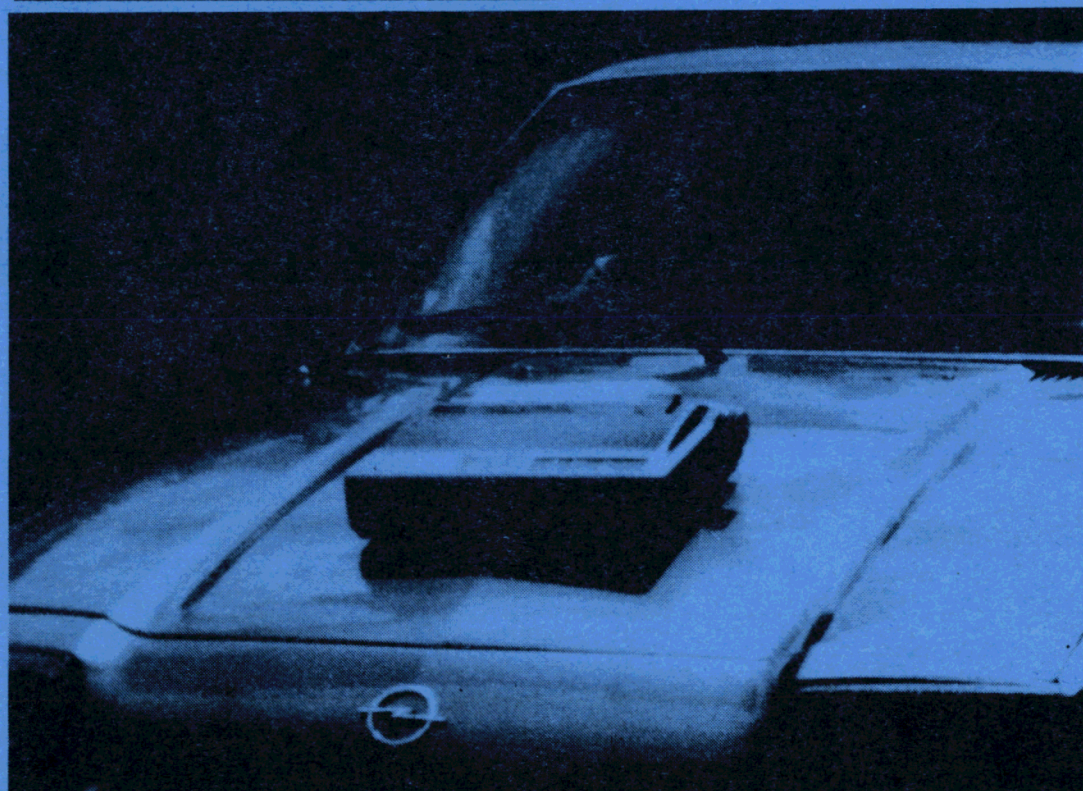
EGBLADET

Dansk blad for BBC/Acorn computere

NR. 2 AUGUST/SEPTEMBER 1988

STAR LC-10

En printer der vil frem

Adresser til bladet/klubben:

Formand/redaktør

Olav M.J. Christiansen
Sundvej 30
Hvalpsund
9640 Farsø
tlf. 08 63 81 50

Næstformand/PR-mand

Bo M. Andersen
Lærlinge-kollegiet nr. 45
Scoresbysundvej 3
9210 Aalborg SØ

Kasserer/adventure-side

Martin J. Søndergaard
Aarestrupvej 76
7470 Karup J
tlf. 07 13 21 95

Sekretær/lad OS BY*TE

Kristinn K. Sigurjonsson
Mølletoften 8, KL.
9260 Gistrup
tlf. 08 32 35 40

Medlem af best./udlandsstof

Torben Mogensen
Bagsværd Hovedgade 91, 1.tv
2880 Bagsværd
tlf. 02 49 00 78

Maskinkodekursus

Karsten Hvidberg
Ærtetoften 4
Ganløse
2760 Måløv

Indbetalinger til klubben/hen-
vendelser angående medlemsskab:

Giro 4 36 71 54
Dansk BBC Bruger Gruppe
Aarestrupvej 76
7470 Karup J

Dialcom mailbox: 72:MAG10706

Øvrige henvendelser til klubben
og indlæg til bladet, gerne på
disk (5 1/4 - SD) eller tape,
som naturligvis returneres,
sendes til:

"Egebladet"
v/Olav M.J. Christiansen
(se adresse længere oppe)

Dialcom mailbox: 72:MAG11855

INDHOLD

Redaktionelt.....	3
Læserbreve.....	4
Referat af generalforsamling..	7
Afstemning og konkurrence....	10
Kort-trick.....	11
Anmeldelse.....	12
Maskinkodekursus.....	15
Programmeringstips.....	16
Anmeldelse.....	17
Nye medlemmer.....	22
Nyheder.....	23
Byttebørs.....	24
Adventure-siden.....	25
ENDPROC.....	26

Nr. 2, august/september 1988

Redaktør:

O.M.J. Christiansen

I redaktionen iøvrigt:

B.M. Andersen

K.K. Sigurjonsson

M.J. Søndergaard

Tegneserie:

O.M.J. Christiansen

"Egebladet" udkommer så vidt
muligt hver anden måned.

Redaktionen sluttet den:
16/8-1988

Deadline for næste nummer:
15/9-1988

"Egebladet" udgives af
foreningen "Dansk BBC Bruger
Gruppe"

REDAKTIONELT

Så blev det atter tid til et nummer af "Egebladet". Vi beklager, at vi udkom lidt senere, end vi havde lovet. Det skyldes omstændigheder, som vi ikke selv er herre over (sommerferie). Vi håber dog, at det har været værd at vente på.

Siden sidst har vi afholdt general-forsamling, og man vil kunne læse inde i bladet, hvordan det gik. Efter general-forsamlingen har vi lavet et par små justeringer i bestyrelsen, sådan at vores sekretær nu er: Kristinn K. Sigurjonsson, og menigt medlem af bestyrelsen er: Torben Mogensen (se adresserne på modsatte side).

Vi er jo et ret nyt blad, så en del begyndervanskeligheder kan vel ikke undgås. Hvis man har nogle kommentarer, forslag, programmer, nyheder eller andet, som kan have interesse for BBC-folket, så send os venligst et par linier. Vi udøver ikke censur, men forbeholder os dog ret til at forkorte i indlæg.

Klubben nærmer sig efterhånden de 40 medlemmer, men som man vil kunne se af referatet fra general-forsamlingen skal vi helst op på omkring 100. Derfor: kender du nogle andre BBC-folk, som måske er interesseret, så tøv ikke med at fortælle om os. Vi vil snarest muligt lave en lille introduktionsfolder, som man kan uddele til mulige kommende medlemmer, sætte op på opslagstavler eller lignende. Har du en god ide til, hvordan vi kan gøre reklame for os selv, så kontakt vores PR-mand, Bo M. Andersen (bemærk: ny adresse).

Inde i bladet bringer vi en oversigt over nogle af de nye programmer, som er udsendt

siden vi udkom sidst. Vi har dog ikke bragt anmeldelser af nogle af disse titler. Hvis man har købt noget nyt eller hvis man har et eller andet interessant stykke soft-/hardware, som man kunne tænke sig at anmelde, vil vi meget gerne bringe det i bladet.

Ligeledes kunne vi godt tænke os at bringe lidt mere Archimedes-stof. Ganske vist er der endnu ikke særlig mange af de nuværende medlemmer, som har en Archimedes, men de få, som allerede har anskaffet sig en, vil jeg gerne opfordre til at lave et eller andet. Det kan være en general anmeldelse af computeren, omtale af software og hardware, forskelle på BASIC V og tidligere versioner eller måske lidt forklaring til, hvordan ARM-assembler fungerer.

Alt har sådan set interesse, og lad mig lige indskyde her, at jeg selvfølgelig ikke er ude på at gøre dette til et rent Archimedes blad (eller en ren Archimedes klub, for den sags skyld). BBC-computeren har mange år tilbage endnu, men Archimedes hører altså også til Acorn-familien og dermed også til klubben. På et senere tidspunkt - når flere medlemmer har fået Archimedes - kan man måske overveje at lave bladet i to udgaver, en for 8-bits computerne og en for Archimedes?

Når snakken er om Archimedes, vil jeg iøvrigt gerne vide, hvad læserne mener om at inkludere Z88-computeren i klubben/bladet?

Jeg ved ikke, om der er nogle af vores medlemmer, som har sådan en allerede, men den har da det tilfælles med de øvrige BBC'er, at den kører BBC-BASIC, så den hører vel også med?

Med venlig hilsen - Redaktøren

LÆSERBREVE

Til Egebladets redaktion

Endnu engang må jeg rose det fine initiativ at starte en BBC klub. Efter læsningen af andet nummer, (det officielle nr 1), har jeg nogle spørgsmål og kommentarer.

Lad mig starte med spørgsmålene. Jeg er temmeligt interesseret i den nye Archimedes, og tænker på at anskaffe mig et eksemplar, derfor kom det som en behagelig overraskelse at klubben vil prøve at få nogle stykker til landet, billigere end den normale pris. Jeg går ud fra at det gælder om at få så mange maskiner som muligt indført på en gang. Derfor undrer det mig at arrangementet ikke blev omtalt i det nye nummer af bladet. Hvorfor blev det ikke det? Er der i øvrigt noget nyt om arrangementet?

Nu til kommentarerne.

I betragtning af at bladet er meget nyt synes jeg at det kommer godt rundt om stoffet. Der er både en læserbrevkasse, programsider, en tegneserie (den fik mig i øvrigt til at taste mit eget program ind igen for at se om det kunne passe), en nyhedsliste og en sponsor. Det er sgu' godt klaret.

En ting i glemte at spørge om i jeres spørgeskema, var om hvilken litteratur omkring BBC datamaten, medlemmerne var i besiddelse af. Jeg er selv indehaver af en næsten komplet samling af de engelske BBC blade "Acorn User" og "the Micro User", så hvis der er nogen af medlemmerne der leder efter en eller anden artikel fra disse blade og ikke kan finde et eksemplar af bladet, så kan de kontakte mig.

I efterlyser programmer, derfor tilsender jeg jer en disket-

tefuld af mine, noget specielle programmer. De er udviklet på en BBC model B med OS 1.2 og basic 2, en del af dem kræver desuden tilstedeværelsen af Acorns GXR rom. Jeg håber at i kan bruge dem.

Venlig hilsen

Jan vibe (6513)

ooo000ooo

Tak for både spørgsmålene og kommentarerne. Begge spørgsmål kan sådan set besvares under et: Nej, der var på daværende tidspunkt ikke noget nyt mht. vores fællesindkøb af Archimedes computere. Derfor ville en omtale i nr. 1 blot være en gentagelse af det, der stod i vores introduktionsnummer. I skrivende stund vides ikke, om der er noget nyt, men jeg kan garantere, at alle interesserede vil høre nærmere lige så snart vi ved noget.

Vi siger også mange tak for programmerne. En del af dem vil blive listet i Egebladet hen ad vejen, og nogle af dem vil muligvis blive puttet på en såkaldt "klub-diskette".

Til Egebladets bestyrelse.

Mange tak for jeres gode initiativ til start af computerclub. Jeg har længe ønsket en sådan club, og vil så vidt muligt støtte den på alle måder.

Tanken om en Bytte-børs for software lyder virkelig tiltalende, og hvis en sådan oprettes vil den kunne løse et stort problem.

Endvidere kunne jeg godt tænke mig en spørgekasse, hvor man

har mulighed for at stille, eller besvare, spørgsmål til clubbens øvrige medlemmer.

Jeg vil også gerne efterlyse et MIDI-system. Et sådant gør det muligt at tilslutte computeren til et musik-instrument. Hvis nogle har et sådant system, eller har erfaring med det, vil det glæde mig.

Til sidst vil jeg gerne være så fri at spørge, om tegner Torben Osted, skulle være den nok så berømte tegner fra tegneserien "MAD".

Med venlig hilsen

Bo Vestergaard

oooOOOooo

Tak for de venlige ord. Hvis du kigger længere inde i bladet, vil du se, at byttebørsen allerede er oprettet.

Til alle læsere: Værsgo at spørge. Vi kan selvfølgelig ikke garantere, at vi kan svare på alt, men det vi ikke selv kan svare på (eller kan finde en, der kan), lægger vi ud til læserne, som så forhåbentlig kan.

Dit sidste spørgsmål kan besvares med et "ja". Det er den samme mand, bortset fra, at han i øjeblikket nok mest er kendt fra tegneserien "Quark".

Til redaktøren

Tillykke med det første rigtige nummer af Egebladet. Det var på tide at man gik i gang med at lave et eller andet fornuftigt med hensyn til de talrige ejere af ACORN computere her i Danmark. Med hensyn til bladet er der tegn på at det hurtigt vil sprænge sine rammer, og blive et godt alternativ til alle de engelsksprogede publikationer der er på markedet.

Da jeg læste det sidste nummer fik jeg den ide at foruden at udveksle software, ville det ikke være en dårlig ide at lave en lignende ordning med hensyn til litteratur der relaterer til os BBC-ejere. Her kan der også være tale om tidsskrifter. Jeg vil opfordre redaktionen til at gøre noget i sagen. Noget andet er at jeg kunne tænke mig at høre om der er nogen der har i tankerne at investere i en ny printer, det vil sige en 24-nåls printer, og om det kunne være realistisk at prøve, samtidig med at investere i en Archimedes, at købe dem billigere ind. Her tænker jeg mest på f.eks. EPSON LQ500, NEC P2200 eller noget i den retning. Interesserede kan sende nogle linier ind til Egebladet, mærket "PRINTER". Det sidstnævnte er vel nok noget frækt sagt, da bladet ikke har oprettet den slags service til medlemmerne. Jeg håber ikke at redaktionen tager mit initiativ ilde op.

Med venlig hilsen

Kristinn K. Sirgurjonsson
Mølletofte 8, KL.
9260 Gistrup

Litteratur - blade, den 21/5-88

1 Acorn User

1983 jul, nov, dec
1984 alle undt. sep, nov
1985 alle undt. maj, sep, okt
1986-88 alle indtil nu

2 A&B Computing

1984 dec
1985 alle undt. feb, jun, okt, nov

3 Acorn Programs

1984 nov, dec

4 The Micro User

1985 mar, aug
1987 aug

5 Beebug

1984 okt

1985 jan, feb, mar, apr, maj

6 Your Computer

1986 mar

1987 aug

Litteratur - bøger, den 21/5-88

1 Structured Programming with BBC Basic af Roy Atherton, 1983

2 Practical Programs for the BBC Computer and Acorn ATOM af David Johnson-Davies, 1982

3 giant book of games for your BBC micro af Tim Hartnell og Ian Hutt, 1984

4 The BBC Micro Gamesmaster af Kay Ewbank, Mike James og S.M.Gee, 1984

5 The BBC micro, an expert guide af Mike James, 1983

6 BBC micro, Graphics and Sound af Steve Money, 1983

7 Viewsheet user guide af Acornsoft, 1986

8 View user guide af Acornsoft, 1986

9 Disk System, user guide af Brian Ward (hos BBC), 1982

10 MASTER 512 user guide af Acorn computers, 1986

11 MASTER welcome guide af Acorn Computers, 1986

12 MASTER reference manual, part one af Acorn Computers, 1986

13 MASTER reference manual, part two af Acorn Computers, 1986

14 BBC user guide af John Coll (hos BBC), 1983

ooo000ooo

Tak for de pæne ord. Vi skal gøre hvad vi kan for at leve op til dem. Angående udveksling af software, litteratur og andet har bestyrelsen allerede gjort noget i sagen, idet vi har uddelegeret denne opgave til Kristinn selv (se andetsteds i bladet under "Byttebørs"). Hvis der er nogle medlemmer, der er interesseret i at købe 24-nåls printer, beder vi dem skrive direkte til Kristinn, så ser vi senere, hvad vi kan gøre.

NOLIST

Dette program er indsendt af Karsten Hvidberg. Det laver en simpel form for beskyttelse mod at liste et BASIC-program ved at tilføje en linie nul med forskellige kontrol-koder i. Når programmet har kørt, skal man selv SAVE det "beskyttede" program.

```
10IF PAGE<>&7500 THEN PAGE=
&7500:CHAIN"Bem."
20MODE7
30$&1900=CHR$&OD+CHR$0+CHR$
0+CHR$&1E+CHR$&F4+CHR$127+CHR$
127+CHR$127+CHR$127+CHR$127
40PRINT"Saetning:"
50INPUT'S$
60$&190A=$$
70PRINT""Med ell. uden beep
?(M/U)";
80G$=GETS
90IF G$<>"M" AND G$<>"U" TH
EN 80
100PRINTG$
110IF G$="M"THEN ?(&190A+LEN
(S$))=7:?(&190B+LEN(S$))=&15:H
=&190C+LEN(S$):GOTO130
120?(&190A+LEN(S$))=&15:H=&1
90B+LEN(S$)
130PRINT"Navn paa prg der sk
al indeholde denne""bemaerkni
ng:"
140INPUT'N$
150?&1903=H-&1900
160$&900="L. ":S&903=N$:?(&9
03+LEN(N$))=32:$(&904+LEN(N$))
=STR$(H)+CHR$&OD
170Y%=&09:X%=&00:CALL&FFF7
180PAGE=&1900:END
```

REFERAT AF GENERALFORSAMLING

GF88 - Klubbens første generalforsamling.

Som den ærede læser muligvis er klar over, afholdt klubben lørdag den 18. juni 1988, kl. 12.00 generalforsamling, GF88, i Børnernes Hus i Aarhus. Desværre mødte kun tre medlemmer op, nemlig formanden, næstformanden samt kassereren. Imidlertid kunne formanden erklære generalforsamlingen for lovligt indvarslet og endvidere beslutningsdygtig, idet de tilstedeværende samt de til bestyrelsen overdragne stemmer udgjorde *nøjagtig* 50% af klubbens øjeblikkelige medlems-tal på 32, hvilket vedtægterne angiver som det minimale, hvis disse skal kunne ændres.

Dagsorden:

Formandens beretning:

Formanden Olav M.J. Christiansen startede med at konstatere, at klubbens medlemstal på 32 er stadigt stigende, og at næstformanden for fremtiden vil fungere som PR-mand for at udbrede kendskabet til klubben. Som den store nyhed kunne formanden fortælle at medlemsbladet i næste udgave på forsøgsbasis vil udkomme i offsettryk. Den økonomiske side af sagen beretter kassereren senere om.

Klubbens bulletin-board er endnu ikke blevet etableret men skulle blive det i løbet af nogle måneder.

Klubben har ikke stiftet kontakt med udenlandske klubber o.lign. endnu, da klubbens endelige navn først skal findes. Iøvrigt agter klubben at kontakte landets lokalradioer for herigennem at få noget reklame i disse radioers eventuelle computer-udsendelser.

Kassererens beretning:

Kasserer Martin J. Søndergaard startede med at konstatere, at der indtil videre kun var udgifter at berette om, idet han af egen lomme har brugt ca. 500 kr på porto og papir.

Medlemsskabsprisen blev af kassereren foreslået sat til 100 kroner pr. år, og dette blev vedtaget af en enig forsamling.

Hvad angår offset oplyste kassereren, at det vil koste ca. 1000 kr.+ moms, at få bladet trykt i et oplag på 250 eksemplarer à 28 sider. Med et medlemsantal på 100 og årskontingent på 100 kroner pr. medlem vil "Egebladet" således kunne udkomme 6 gange om året, og iøvrigt vil der være et lille overskud til dækning af eventuelt uforudsete udgifter og måske til belønning af indkomne artikler m.m. Overgangen til offset vil ifølge kassereren medføre at bladet vil få en meget bedre kvalitet, idet der med den bedre tryk-kvalitet vil følge mange andre fordele. F.eks. kan der indsættes billeder og være meget mere tekst pr. side. Iøvrigt fandt klubbens kasserer at prisen for trykningen er meget rimelig.

Godkendelse af regnskab:

Der foreligger endnu ikke noget egentligt regnskab, idet udgifterne indtil videre er lagt ud af egen lomme. Kassereren håbede dog på at dokumenterede udgifter på et tidspunkt vil kunne refunderes.

Ændringer af vedtægter:

Formanden foreslog en ajourføring af klubbens vedtægter, og det blev vedtaget at nedestående paragraffer fremover

lyder som følger:

§3: "Klubbens adresse er til enhver tid den samme som formandens."

§4: "Kontingentet for medlemskab af klubben samt abonnement på medlemsbladet fastsættes en gang årligt på klubbens generalforsamling."

§5: Efter forslag fra medlem nr. 6522 indvarsles generalforsamlingen fremover 6 uger før afholdelsen, hvorved den pågældende sætning lyder: "Den ordinære generalforsamling finder sted hvert år i april, maj eller juni, og varsel herom skal meddeles senest 6 uger før, og sammen med dette varsel udsendes foreningens regnskaber"

§7: Følgende tilføjes til paragraf 7: "Hvis der efter en generalforsamling opstår ledige bestyrelsesposter kan bestyrelsen internt, uden at spørge medlemmerne, udnævne et medlem, der ønsker det, til at besidde den pågældende post."

§8: "Ændringer i vedtægterne kan kun finde sted, såfremt mindst 75% af de tilstedeværende medlemmer stemmer for og såfremt generalforsamlingen er lovligt indvarslet. Generalforsamlingen er endvidere beslutningsdygtig uanset antal fremmødte medlemmer."

§10: "Klubbens regnskabsår går fra juli til juni."

(alle vedtægter bliver udsendt samlet senere, red.)

Øvrige forslag:

Efter forslag fra medlem nr. 6502 opfordrer bestyrelsen hermed medlemmerne rundt om i landet til at danne deres egne små lokalgrupper, f.eks. for sjælland, fyn etc., da det er svært at samle folk fra hele landet på et sted. Disse

lokalgrupper kan evt. selv lave deres egne projekter og lave indslag om dette i medlemsbladet. Denne form for klubvirke er meget udbredt i England og kan sikkert også blive det herhjemme.

Medlem nr. 6504 foreslår at klubben får fremstillet et antal badges, der evt. kan fungere som medlemsbevis. Kassereren har forhørt sig om priser på badges og de skulle koste ca. 300 kr. for 50 stk, hvor man selv leverer det der skal puttes på badgen. Der vil muligvis blive udskrevet en logo-konkurrence for at finde et godt motiv til badgen, men derom vil der blive annonceret i "Egebladet".

En byttebørs (i "Egebladet") foreslås oprettet af medlem nr. 6522, Ole N. Nielsen, hvilket allerede er blevet diskuteret i "Egebladet" nr. 1, hvor det pågældende medlem havde et læserbrev. Denne byttebørs skal være et forum for udveksling af originale og (primært) egne programmer. Bestyrelsen vedtog at der snarest muligt skal sættes gang i dette projekt, så man vil kunne høre nærmere om dette i et kommende nummer af "Egebladet". (se side 24, red.)

Valg af ny bestyrelse:

Hvis ellers det kan undre nogen er der ikke sket de store ændringer i bestyrelsens sammensætning, hvilket betyder at bestyrelsen ser ud som følger:

1. Formand:
Olav M.J. Christiansen
2. Næstformand:
Bo M. Andersen
3. Kasserer:
Martin J. Søndergaard
4. Sekretær: ingen
5. Menigt medlem: ingen
6. Første suppleant: ingen
7. Anden suppleant: ingen

Posterne 4-7 er som det ses ikke besat (men se venligst "redaktionelt" side 3, red.), da bestyrelsesmedlemmer ikke må besætte mere end en post. Som det er nævnt tidligere kan enhver anmode bestyrelsen om at få en af ovenstående poster, så hvis du er bare det mindste interesseret, så gør os opmærksom på det. Der behøver faktisk ikke at være det store arbejde ved de forskellige poster, men de bør besættes, således at det ikke er de samme mennesker, der laver det hele.

Valg af revisor:

Denne håber bestyrelsen også at kunne fremskaffe på et senere tidspunkt, hvis en interesseret skulle dukke op.

Annoncering i "Egebladet":

Bestyrelsen har besluttet at klubbens leverandør ikke skal betale for sin annoncering, da han i forvejen yder rabat til klubbens medlemmer. Klubbens medlemmer skal gratis kunne annoncere i bladet, idet der også vil blive oprettet en hardware-byttebørs.

Konkurrence:

Bestyrelsen udskrev for et stykke tid siden en konkurrence blandt medlemmerne for at finde et godt navn til klubben. Bestyrelsens egne forslag deltager naturligvis ikke i konkurrencen om præmierne, (men dog i afstemningen om klubbens endelige navn), da det er bestyrelsen, der afgør, hvilket forslag, der vinder konkurrencen.

1. præmien på 1 års gratis medlemskab + 3 disketter gik til 2 forslag:

Quercus

foreslået af medlem nr. 6514

Leafy Oaks

foreslået af Ole N. Nielsen

3. præmien på 1 års gratis medlemskab + 1 diskette gik til:

Agerndyrkerne

foreslået af Jan Vibe

Valget af det endelige navn har bestyrelsen besluttet at lægge ud til medlemmerne, da vi ikke finder det retfærdigt, at de tre fremmødte bestyrelsesmedlemmer alene skal vælge det endelige navn. Oprindeligt havde vi jo regnet med, at der ville møde nogle flere medlemmer op, der kunne være med til at afgøre sagen. Se herom andetsteds i dette nummer.

Det blev på generalforsamlingen diskuteret, hvorvidt programmer listet i "Egebladet" skal være "public domain", altså uden copyright. Dette var der tilslutning for i bestyrelsen. Det blev også bestemt at selve "Egebladet" skal kunne kopieres frit, idet det er klubbens politik, at den er stiftet for at udbrede kendskabet til Acorns produkter og ikke at tjene penge.

Hvad angår programmer, er det imidlertid ikke muligt at liste alle de (forhåbentligt) mange programmer som medlemmerne producerer. Derfor vil der blive solgt en såkaldt klub-diskette, hvor den første formodentlig snart vil blive annonceret i bladet. Hvad prisen bliver for en sådan diskette er endnu ikke bestemt, men som nævnt skal klubbens omkostninger blot dækkes ind, så den bliver sandsynligvis ikke så dyr.

Som en afsluttende bemærkning kan bestyrelsen kun opfordre medlemmerne til at deltage i større mængde ved næste års generalforsamling end det var tilfældet i år, idet det er meget rart at høre, hvilke linier medlemmerne synes at klubben skal følge.

Bo Mohr Andersen, næstformand

AFSTEMNING

Det har desværre endnu ikke været muligt at finde et godt navn til vores klub (som det også vil fremgå af referatet fra generalforsamlingen). Vi lancerer hermed begrebet "folkeafstemning" i klubben. Med andre ord vil vi gerne have alle medlemmer til at deltage i afstemningen om, hvad vi skal hedde fremover. Til det formål har vi lavet en stemmeseddel bagpå det vedlagt girokort (vinderne af konkurrencen vil for fuldstændighedens skyld også få et girokort, som dog ikke skal betales). Her kan man så give de forskellige forslag points efter et system, der ligner det, der bruges til melodigrandprix. Meningen er, at man udvælger de fem bedste forslag og tildeler dem points, så det bedste får syv points, det næstbedste fem og dernæst tre, to og et point(s). Sidste frist for indsendelse fremgår af girokortet.

Indkomne forslag (alfabetisk):

1. AB Klub Danmark
2. ABCD (Acorn og BBC Computerklub i Danmark)
3. ACID (Acorn Computerklub i Danmark)
4. Acorn Leaflet
5. Acornclub
6. Agerndyrkerne
7. Agerklubben
8. Archibaldus
9. BBC Club Denmark (BBC Klub Danmark)
10. BBC-COM
11. BBC-Computer Klub
12. BBC-klubben
13. Beeb Mastere
14. BÆB (fordanskning af BEEB)
15. Danmarks første BBC klub
16. Dansk Acorn Brugerklub
17. Dansk Ager Brugerklub
18. Dansk BBC Bruger Gruppe
19. Dansk BBC Klub
20. Dansk BBC Mikro Club
21. Dansk BÆB
22. Danske BBC Mastre
23. Den suveræne BBC klub

24. Egestammen
25. Hele Danmarks BBC-Klub
26. Hvalpsund BBC Klub
27. Leafy Oaks
28. No Room
29. Quercus (latin for eg)
30. Under Egen

Man behøver ikke at skrive hele navnet, men kan blot anføre nummeret.

Hvis der skulle være nogen, der kan finde på et forslag, der er meget bedre end nogen af ovenstående, skal de være velkommen; blot må man så selv "promote" forslaget, dvs. kontakte alle øvrige medlemmer for at få dem til at stemme på det (idet afstemningen vil være afsluttet, inden næste nummer af bladet udkommer).

KONKURRENCE

Der har været en ide fremme om at lave nogle badges med klubbens navn på (hvad det så end bliver). Se venligst side 8 for nærmere oplysninger. Hermed udskrives der altså en logo-konkurrence. Der skulle gerne på girokortet være så meget plads tilovers, at der kan være en lille tegning. Her kan medlemmerne anbringe forslag til, hvordan badgene skal se ud.

Der vil i denne konkurrence være en lille præmie til det bedste forslag. Hvad det bliver, er dog en overraskelse (vi ved det heller ikke selv endnu!).

Bestyrelsen har også lov til at stille forslag, men for en god ordens skyld gøres der opmærksom på, at hvis bestyrelsen ikke er fuldstændig enige om, hvilket forslag, der skal vinde, bliver det sendt ud til "folkeafstemning". Dette er nemlig en meget demokratisk klub. Sidste frist for badgekonkurrencen bliver annonceret i næste nummer.

Alex Pagemaker

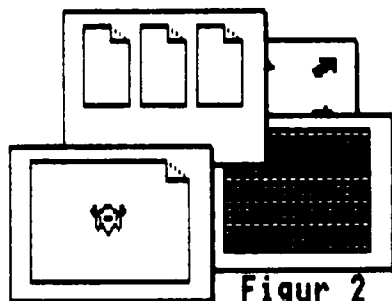
Demonstration af Pagemaker.

Pagemaker er på samme måde som Fleet Street Editor en samling programmer til fremstilling af avislignende sider uden ekstra udgifter til fotokopier eller trykning.

Pagemaker er en Mode 0 tekst- og grafikprocessor, der er udviklet af Alex Blok og Neil Lee fra Tecnation Graphics.

Programpakken består af 2 Eprom's, 2 disketter (40 spor) og en illustreret instruktionsbog.

Systemet kan altså ikke bruges uden disksystem. I modsætning til FSE kan Pagemaker styres ved hjælp af en 'Mus', men det er også muligt at bruge en joystick eller tastaturet.

Figur 2

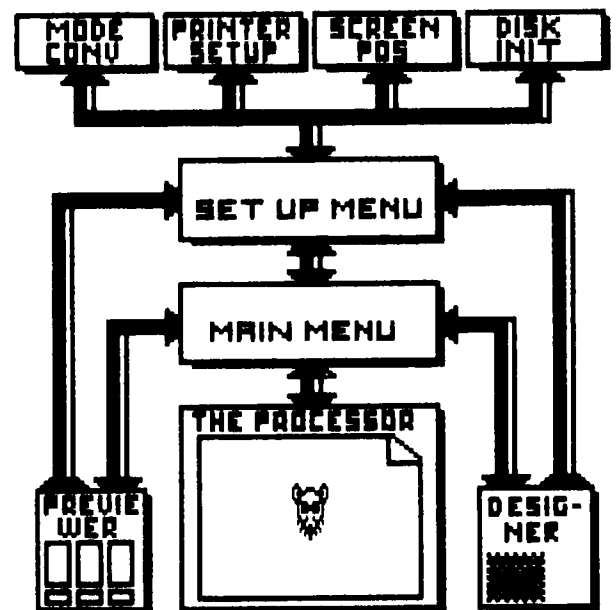
Musen består i dette tilfælde af en lille boks med 3 knapper og en lille kugle på undersiden. Musen er tilsluttet User-porten. Ved at føre den over et jævnt underlag, aktiveres en lille pil på skærmen, som så følger alle Musens bevægelser. De 3 knapper er henholdsvis Execute, Move og Cancel.

Næsten alle rutiner i Pagemaker styres ved påvirkning af ikoner (små eller store firkanter med et relevant symbol).

Når programmet startes bliver man først præsenteret for et

titelblad, derefter endnu et og endelig tredje gang dukker selve hovedmenuen frem. Programmet er opbygget af 4 hovedmoduler, der igen består af nogle mindre moduler, alle centreret omkring hovedmenuen. Se figur 1.

De fire hovedmoduler er SET-UP, DEFINE, PREVIEW og PROCESS. Se figur 2.

Figur 1

Lad os nu se lidt nærmere på disse moduler.

SET-UP: Dette modul tillader en klargøring af forskellige ting før selve arbejdet med Pagemaker begynder.

Man kan vælge at lave om på baggrundsfarven alt efter ens egen smag. Man kan tænde eller slukke for lyden, flytte skurmbilledet, så det står rigtigt på monitoren. Man kan forberede disketter til opbevaring af sider (dette er en absolut nødvendighed, da man ellers ikke kan gemme de fremstillede sider).

Man kan konvertere tegninger fra enten Mode 1, 2, 4 eller 5 til Mode 0. Der er også en speciel AMX ART konvertering og der er mulighed for valg af forskellige printertyper.

DEFINE

Her kan man definere egne karaktersæt og figurer, eller man kan rette i allerede eksisterende sæt. Pagemaker leveres med 16 forud definerede karaktersæt, og et enkelt sæt med symboler. En ulempe ved denne designer er dens begrænsning i antal karakterer, 91 stk. Det vil med andre ord sige, at den mangler nogle af tegnene fra BBC'ens tastatur, og det er uheldigvis nogle af de tegn man normalt bruger til dansk Æ Ø og Å. Man arbejder på et 16 x 16 gitter, hvilket giver nogle gode gengivelser. Det er endog muligt at spejlvende bogstaver eller stille dem med toppen nedad.

PREVIEW

Dette modul bruges til sider fremstillet på Pagemaker. Her kan man se hvordan den færdige side vil tage sig ud. Siden gengives i et miniformat og der er plads til tre sider ad gangen. Det kan ikke lade sig gøre at læse alt på en side, men man kan dog danne sig et rimeligt indtryk af opsætningen, og ud fra dette vurdere om der eventuelt skal foretages rettelser i opstillingen.

PROCESS

Dette modul er selve hjertet i Pagemaker. Det er en mellemtag mellem en grafisk designer og et simpelt tekstbehandlings-system. Forskellen på denne tekstbehandling og de fleste andre er at her skriver man direkte på skærmen med de respektive karaktersæt. Processoren vælges fra hovedmenuen ved at påvirke

ikonen med musehovedet.

Først beder programmet om en Page disk. Disketten læses hvorefter navne og datoer på siderne kommer frem på skærmen. Man vælger en side ved hjælp af Musen og den øverste halvdel af siden bliver hentet ind i computeren.

Man har nu adgang til et væld af funktioner. Ned langs højre side af skærmen er der anbragt nogle små ikoner. Den øverste linie af skærmen bruges til beskeder og undermenuer..

Langs kanten af den grafiske skærm er tegnet en lineal. Denne viser målene på den færdige side. Disse mål er normalt vist i tommer, men kan også vises i centimeter. Alle funktionerne kaldes frem ved at påvirke en af ikonerne langs højre kant, hvilket i de fleste tilfælde vil fremkalde en stribe undermenuer langs den øverste kant.

Jeg vil nu gennemgå samtlige ikoner langs højre margin.

I øverste højre hjørne er vist et musehoved. Ved påvirkning af dette fremkommer en lille rektangulær skærm midt i den store skærm. Her vælger man tykkelse af blyant, stiplede eller hele linier og farve (sort, hvid eller som negativ). Næste ikon er en opadvendt pil. Den bruges til at flytte siden opad.

Derefter kommer en ikon med et diskdrev. Her kan man hente eller gemme sider, skærme eller udsnit af skærme.

Næste ikon forestiller en saks. Ved påvirkning af denne får man adgang til forskellige former for manipulering af skærmen. Hvis man har en tekst eller en tegning, kan man kopiere denne, man kan strække den eller man kan rotere den 90 grader, 180 grader eller 270 grader. Man

kan også spejlvende sin tekst eller tegning. Under denne ikon er der endvidere adgang til et forstørrelsesglas. Der er også en ikon kaldet "Ghosting". Den kan bruges ved kopiering. Når den er aktiveret kan man lægge en tegning oveni en anden tegning uden at ødelægge den første tegning. Man kan f.eks. tegne et landskab, og så anbringe små figurer uden af ødelægge selve landskabet.

Så kommer vi til en ikon med et lille "a". Dette er tekstbehandlings- delen. Det er her muligt at vælge mellem de forskellige karaktersæt. Når man har valgt et sæt, kan man manipulere dette på utallige måder. Det kan lade sig gøre at gøre bogstaverne enten større eller mindre, bredere eller smallere. Afstanden mellem bogstaverne kan på samme måde også gøres bredere eller smallere og afstanden mellem linierne kan varieres. Derudover kan man centrere teksten, lave lige højremargin plus lige højre og venstre margin. Det er også muligt at bruge tekster fremstillet på View eller Wordwise.

Næste ikon er en grafikikon. Herfra er det muligt at tegne cirkler, trekkanter, firkanter og linier. Man kan endvidere tegne æsker, hvor alle skjulte linier fjernes.

Den næste ikon bruges ved fremstilling af vinduer. Denne funktion kan anvendes ved f.eks. tekst i kolonner. Man definerer størrelsen af vinduet, derefter indtastes teksten, og denne vil holde sig indenfor vinduets rammer.

Ikonen med printerpapiret aktiveres når man ønsker et "dump" af enten en side, en skærm eller et vindue. Der er fem dumptyper. "Lille kladde", "lille standard", "lille NTQ (Near Text Quality)", "stor standard" og endelig "stor

NTQ". Et lille dump er ca. på størrelse med A5 og stor ca. A4. Hvis man ikke har en kompatibel printer, kan det lade sig gøre at bruge egne dumpprogrammer.

Næste ikon er en stor sort firkant kaldet "Goodies". Her kan man aktivere interlace; lyd ON og OFF; få adgang til stjernekommandoer og justere "gridlock". Dette sidste kræver en nærmere forklaring. Man kan forestille sig at skærmen er opdelt i et usynligt net. Hver gang man flytter cursoren (pilen) på skærmen, flytter man fra maske til maske. Ved "gridlock" justerer man afstanden mellem maskerne, således at bevægelserne hen over skærmen fra at være meget små kan blive til et spring på en hel skærms højde eller bredde.

Denne ikon indikerer samtidig hvor på siden man befinder sig, da den flytter op og ned indenfor sit eget vindue. Herfra kan man også komme tilbage til hovedmenuen.

Nederst på skærmen findes en ikon med en pil pegende nedad. Denne flytter siden nedad. Mit generelle indtryk er meget positivt, men jeg vil dog mene at fremstilling af magasiner på denne måde er meget tidskrævende. Programmet vil være ideelt til fremstilling af reklamer og plakater.

Pagemaker virker ikke sammen med 2nd processor.

Pagemaker kan købes hos:
ADVANCED MEMORY SYSTEMS LIMITED
166-170 Wilderspool Causeway
Warrington WA4 6QA
England

Prisen er uden mus 50 £
med mus 80 £

Det er muligt at købe disketter med ekstra Karaktersæt og tegninger.

(PS: Pagemaker hedder nu Stop Press, red.)

MASKINKODEKURSUS

1. del

Med dette nummer af Egebladet indledes en ny serie, der omhandler maskinkodeprogrammering (herefter benævnt MCC, red.) på BBC'en. Hvorfor går programmerne egentlig hurtigere i MCC end i BASIC? Det gør de, fordi BASIC'en er en slags oversætter, der oversætter BASIC-kommandoerne til et sprog computeren forstår, nemlig MCC. Skriver du f.eks. PRINT "Hej med dig!", skal computeren altså først oversætte det til noget, den selv forstår. BASIC'en er faktisk et MCC-program, der er blevet lavet for den almindelige brugers skyld. Er man efterhånden træt af at programmere i BASIC på grund af tempoet, er det en god ide at lære noget maskinkode. MCC kan betegnes som computerens modersmål, og består af bare talkoder. Disse er imidlertid lidt svære at have med at gøre, og det er her **ASSEMBLEREN** kommer ind i billedet. **ASSEMBLEREN** er et program, der oversætter mnemonics (pas på tungen!) til maskinkode. Mnemonics er de ordrer du normalt forbinder med maskinkode, nemlig LDA, TAX, JMP osv. Nå, nok om det. Nu skal vi til at se, hvad de simpleste af kommandoerne egentlig laver (simpelt fortalt for nemheds skyld):

```
LDA #40 - A=40
LDX #50 - X=50
LDY #20 - Y=20
STA &200- ?&200=A
STX &500- ?&500=X
STY &F00- ?&F00=Y
TAX      - X=A
TXA      - A=X
TAY      - Y=A
TYA      - A=Y
INX      - X=X+1
INY      - Y=Y+1
DEX      - X=X-1
DEY      - Y=Y-1
```

```
ADC #40 - A=A+40
SBC #50 - A=A-50
NOP      - No operation
RTS      - Return
          from subroutine
BNE      - Branch if not equal
BEQ      - Branch if equal
BPL      - Branch if positive
BMI      - Branch if negative
CMP      - Compare
CPX      - Compare X
CPY      - Compare Y
```

Her er et lille program, der udskriver 256 A'er på skærmen. Prøv at se hvad der sker, når du giver A-registret andre værdier end 65, prøv også at eksperimentere lidt på egen hånd, for øvelse gør mester.

```
10 MODE 7:CLS
20 FOR P=0 TO 3 STEP 3
30 P%=&900
40 (OPT P
50 LDA #65
60 LDX #0
70 .loop
80 JSR &FFEE
90 INX
100 CPX #0
110 BNE loop
120 RTS
130 JNEXT
140 END
```

Bemærk at JSR &FFEE hopper til en printrutine, der printer karakteren svarende til A-registrets ASCII-kode. Dette kald kunne undværes, hvis jeg var sikker på, at det var i MODE 7 (Dette er en speciel mode, som jeg i en senere artikel vil komme ind på, hvordan virker). Hvis du har nogle ris, ros, spørgsmål eller forslag til denne artikel, skal du skrive til:

Karsten Hvidberg
Ærtetoften 4, Ganløse
2760 Måløv

PROGRAMMERINGSTIPS

Under denne overskrift vil jeg forsøge at viderebringe diverse tips og tricks af forskellig art. Overskriften skal ikke tages alt for alvorligt; der vil også være andet end decideret programmeringstips, f.eks. tips til tekstbehandlingssystemer og lignende.

Jeg vil godt selv lægge ud med et par små tricks:

Når jeg arbejder med computeren, foretrækker jeg at bruge MODE 0 med blå baggrund. Den hurtigste måde at gøre dette på, er at taste CTRL-S, efterfulgt af fem gange CTRL-D. Den "rigtige" sekvens er egentlig CTRL (S0400), men det andet er hurtigere.

Hvis man har arbejdet meget med systemer som Wordwise (plus) eller Interword, har man sikkert opdaget at de sommetider kan "hænge", især efter at man har haft kommercielle spil eller lignende inde i computeren. Der findes en simpel løsning på dette (uden at skulle slukke og tænde for computeren). Tast blot følgende ind:

```
?&FE4E=127:CALL!-4 (eller tryk på BREAK)
```

Dette vil narre computeren til at tro, at den lige er blevet tændt, og dermed rydde alt RAM. Ovenstående linie kan iøvrigt også lægges ind i et program og dermed bruges som en form for beskyttelse.

For medlemmer med BASIC 2 er her et lille program, der vil liste alle tokens, altså den interne repræsentation af BASIC "keywords":

```
10 FOR N%=32 TO 255:PRINT N% " "
;:A%=N%:CALL &B50E:PRINT:NEXT
```

Dette var sendt ind af Jan Vibe. Han har også sendt mig et

par andre små tricks:

Sekvensen "VDU 23,0,8,144;0;0;0,23,0,9,9;0;0;" vil få MODE 7 til at køre uden interlace. Det skulle så være nemt at se, hvorfor operativsystemet ikke vil gøre dette vha. *TV0,1. Karaktererne er simpelthen ikke designede til at blive vist på den måde.

Hvis man har brug for at indsætte sekvenser i keybufferen er den nemmeste måde følgende:

Definer KEY 0 med sekvensen på helt normal vis.

For at aktivere sekvensen skrives nu blot *FX 138,0,128

Den sidste parameter bestemmer, hvilken af de røde taster, der bliver indsat i bufferen, idet den skal være 128 plus nummeret på tasten (129 for fl osv).

Nu til noget helt andet. I mange utility-ROM'er findes der kommandoer til at ZAP'e hukommelsen. Dette kan være meget praktisk, hvis et program ikke opfører sig som det skal, eller hvis man f.eks. er kommet til at overskrive et program med noget andet, så man ikke bare kan OLD'e det. Hvis man nu er så uheldig at man ikke har sådan en ROM, så findes der en meget enkelt måde at gøre det på, uden at skulle rode rundt i sine disketter for at finde det ene program, som er i stand til at gøre det. Fremgangsmåden er som følger:

1. *SAVE først den del af hukommelsen, hvor du vil ZAP'e (evt. hele hukommelsen). Eksempelvis: *SAVE ZAP 0 +8000

2. Brug dernæst den *DUMP-kommando, som de fleste disk-systemer har (husk page mode), og så har man sin ZAP!

ANMELDELSE

Star LC-10 - nyt skud på printerens stjernehimmel.

Der skal nu til dags meget til, for at en printer kan skille sig ud fra andre på et marked med så mange forskellige mærker og hvor der findes på nye finesser hver dag. Det japanske printerfirma Star Micronics har imidlertid vovet forsøget med deres nyeste 9-nåls matrix-printer, Star LC-10.

Star LC-10 er efterfølgeren til den efterhånden aldrende NL-10, og brugere af sidstnævnte maskine vil da også bemærke, at de to printere har meget tilfælles, hvor LC-10 dog er forbedret på en lang række punkter. Der er på den nye printer indbygget ting, som man tidligere måtte købe en meget dyrere printer for at få mulighed for at bruge.

En af de features, der gør LC-10'eren meget interessant er muligheden for at bruge den som farveprinter. Hvis man ikke fra starten har fået printeren i farve-udgaven, kan den uden problemer bygges om med et såkaldt colour-kit. Det tilsvarende er iøvrigt muligt på en anden matrix-printer nemlig JUKI 5510 (der tilfældigvis er den printer, som benyttes ved fremstillingen af "Egebladet").

Ingen printerfabrikant vil i dag med ro i sindet lave en ikke-Epson-kompatibel printer, medmindre vedkommende har en meget god grund til det. Epson er nemlig det mærke, af hvilket der er solgt flest printere, og Epson-kompatibilitet er således blevet STANDARDEN indenfor matrix-printere. Centronics (parallel) versionen af LC-10'eren er i farveversionen derfor både kompatibel med Epson's LX-800, (der igen er kompatibel med FX-80 og mange andre) og med IBM's Proprinter II. Hvorvidt

LC-10'eren skal emulere den ene eller den anden printer afhænger af indstillingen af printerens DIP-switches.

Med sine 38 X 29 X 10 centimeter og knap 5 kilo er LC-10 en meget lille og meget let printer. Den fylder således mindre på et bord end en BBC. Afbryderen til lysnettet er meget bekvemt placeret på kabinettets forkant og er således altid let at komme til. Det samme gælder Centronics indgangen, der befinder sig på printerens højre side, hvor printerkablet ikke kan komme i vejen for noget. For at komme ind i de ædlere dele af printeren, må man ligesom på alle andre printere fjerne et låg, der bl.a. beskytter mod støv og støj. Låget er meget let at sætte på igen.

KONTROLPANELET

I printerens nærmeste højre hjørne finder man det såkaldte kontrolpanel, der er en af de virkelig gode ting på denne printer. I modsætning til så mange andre printere kan man ikke kun vælge Paper Feed og Form Feed, som det ellers er standard. Kontrolpanelet består nemlig af fire membran-taster med betegnelserne ON LINE, PAPER FEED, PRINT PITCH og NLQ TYPE STYLE. Disse betegnelser skulle for den indviede tale for sig selv, men det interessante er at man kan kombinere disse taster og opnå nye funktioner. Det er således muligt at indstille højre/venstre margin, at rykke papiret et punkt op eller ned, at tømme printerens buffer samt meget, meget mere. Iøvrigt opnås endnu flere funktioner, hvis nogle bestemte taster holdes nede mens printeren tændes. F.eks. kan man få en hexadecimal udskrift af ALT, hvad der sendes til printeren lige fra Escape-

koder til almindelige karakterer. Dette kan f.eks. være nyttigt, hvis man med et program ikke opnår helt det udskriftsresultat man forventede. Det er med den hexadecimale udskrift muligt, byte for byte, at se, hvad der er blevet sendt til printeren.

Kontrolpanelet er alt i alt en meget nyttig nyskabelse. Hvis man f.eks. pludselig får brug for, at se et stykke tekst udskrevet med en anden karaktertæthed (Print Pitch) og med en anden teksttype, så kræver det blot et par tryk på kontrolpanelet. Normalt skal man hen og finde en masse kontrolkoder i printermanualen, hvorefter man må indtaste disse på computeren, og det selv om man måske kun skal bruge dette udskriftsformat en enkelt gang.

Alle de funktioner man råder over med kontrolpanelet er naturligvis umulige at huske udenad. Derfor får man sammen med printeren en mærkat med en oversigt over alle funktionerne. Denne mærkat kan man så placere ved siden af kontrolpanelet, hvor den nok skal blive brugt flittigt.

På kontrolpanelet kan man hele tiden se, hvilken af printerens 4 forskellige fonts (karaktertyper) der er i brug samt om der skrives i pica, elite, condensed, proportional spacing eller eventuelt kombinationer af disse. Når en af ovenstående er i brug lyser en lysdiode ud for betegnelsen. Man kan således med kontrolpanelet trykke sig frem til den ønskede kombination.

PAPIRPREMFØRING

LC-10 har indbygget traktor- (hul-) og friktionsfremføring. Traktorpapiret føres ind bag i printeren, mens enkeltark isættes ligesom på en skrivemaskine. For at isætte traktorpapir skal man fjerne et låg

bag på printeren, der holder traktormekanismen isoleret fra omgivelserne. Traktormekanismen skubber på det nærmeste papiret videre til skriverullen istedet for, som på nogle printere, at trække papiret igennem. En ny metode, kaldet paper parking, udnytter denne opbygning, når man indimellem vil bruge enkeltark. På andre printere bliver man normalt nødt til at tage traktorpapiret helt ud af printeren for at kunne sætte enkeltark i. På LC-10'eren trykker man imidlertid på et par taster på kontrolpanelet, hvorefter papiret kører baglæns ud af systemet indtil det kun sidder i traktormekanismen.

Herefter kan man sætte et enkeltark i printeren og begynde at skrive på det. Til isætning af enkeltark medfølger en såkaldt paperguide, altså en papirindføringsskinne, som sørger for at styre papiret vinkelret ned i printeren. Til almindeligt brug fungerer systemet ganske godt, men skal man tit skrive på enkeltark, kan man lige så godt anskaffe sig en ark-føder, idet systemet da fungerer helt automatisk.

Kigger man inden i printeren, ser man nede i bunden de såkaldte DIP-switches. Dette er en række små kontakter, der enten kan være ON eller OFF. Det er således på disse man

indstiller ting som bl.a. internationalt karaktersæt, Epson/IBM mode og brug af printerens 8 kilobyte hukommelse til buffer eller til downloadede karaktersæt. I bunden af printeren sidder DIP-switchene godt placeret, da de ikke kan ændres utilsigtet, og samtidig er let tilgængelige, hvis man vil ændre dem. Inden i printeren observerer man også straks, at farvebåndskassetten følger med skrivehovedet. Det er meget let at skifte kassetten og man får ingen grisede fingre af det.

SKRIFTTYPER

Som tidligere nævnt kan LC-10'eren skrive med fire forskellige bogstavstyper foruden den rå "draft" (kladde) kvalitet, nemlig Courier, Sanserif samt Orator I og II, der alle er udbredte på skrivemaskiner. De fire fonts kan ses nærmere i sømmene på følgende side. Som det ses minder Courier meget om avistyper og det vil nok være denne man oftest vil ty til at bruge. Muligvis kan de andre fonts også bruges til et eller andet fornuftigt. Mere nyttigt er det dog, at ALLE fontene kan udskrives i italic (kursiv), hvilket ofte er meget nyttigt til at fremhæve bestemte ord i en tekst. Det gælder iøvrigt generelt, at LC-10 kan skrive al tekst i NLQ (Near Letter Quality), også sub/superscripts.

Hvorvidt LC-10's NLQ karakterer er pæne, er det op til læseren at afgøre, men personligt kan jeg for så vidt godt acceptere dem. Imidlertid er der m.h.t. udseendet her et af mine ellers ret få kritikpunkter. Star påstår nemlig i deres reklamer, at LC-10'eren skulle skrive pænere end den ældre NL-10, men så vidt jeg med det blotte øje kan se, er det kun de små bogstaver med nedstreger, altså g, p, q og y, der er ændret en

meget lille smule på. Faktisk synes jeg ikke, at Star overhovedet kan tillade sig at kalde det en forbedring, idet den hverken omfatter hele karaktersættet eller skrive-teknikken, der ligger bag. Dette understreger bare endnu engang, at man aldrig skal købe en printer uden først at have set, hvordan den skriver. Iøvrigt virker LC-10's NLQ-skriftbillede faktisk en smule rystet i forhold til NL-10's, selv om det logisk set burde være omvendt. Dette bevirker at lige linier bliver en smule takkede. Imidlertid er det muligt at kun min udgave af LC-10 fremviser denne tendens.

Går man tæt på en NLQ-karakter, vil man kunne ane de dots, tegnet er lavet af, men når man læser teksten normalt, lægger man ikke meget mærke til dette. LC-10 opbygger NLQ karaktererne ved at køre to gange hen over samme linie. Den anden gang er papiret rykket en halv dot i højden. Derved kommer de udskrevne punkter til at overlappe hinanden mere eller mindre, hvorved skriftbilledet bliver mere eller mindre flydende. Da LC-10 er en 9-nåls printer får en NLQ karakter en opløsning på 18x23 punkter (dog 18x18 i Sanserif). Denne opløsning finder man også på de fleste andre NLQ-printere, så ønsker man større opløsning bliver man nødt til at købe en 24-nåls printer.

Kan man ikke lide NLQ-karakterernes udformning kan man i printerens 8 K hukommelse definere op til 78 NLQ- og 192 draft-karakterer. Disse definitioner kan saves på disk eller tape og senere downloades i printeren, hvis man igen vil bruge dem.

LC-10's udskriftshastigheder er 120 cps (characters per second) ved Draft/Pica og 30 cps ved NLQ/Pica. Som det ses er hastigheden i NLQ lav i forhold

til draft, men alt i alt skriver LC-10 lige så hurtigt som de fleste andre printere i dens prisklasse.

LC-10 kan skrive bogstaver i dobbelt/firedobbelt størrelse både i bredden og højden på en gang eller hver for sig. Der er single-, double- og quadruple-density grafik samt en masse andre muligheder, som også findes på andre printere.

udnyttes med særlig godt resultat i en tekstbehandling, da tekstbehandlingen ikke forstår at ordre-teksten ikke printes, hvorfor der går kludder i linielængden. Imidlertid er det en stor fordel, hvis man i et eget program skal lave nogle specielle udskrifter og ikke har tid til at finde de tilsvarende kontrol-koder frem. Systemet er faktisk utroligt let at bruge, og udskrifts-

Star LC-10 udskriftseksempler:

Draft karakterer
Courier karakterer
Sanserif karakterer
ORATOR I, ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
Orator II, AbCdEfGhIjKlMnOpQrStUvWxYzÆØÅ

Italics kan skrives I ALLE skrifttyper

Forskellige print pitches:

Pica pitch, Elite pitch,
Condensed pica pitch, Condensed elite pitch,
Proportional spacing i alle pitches.

Brede og høje bogstaver,

Dobbelt størrelse,

Quad-størrelse

Andre features:

Emphasized, Double-strike,
Underliniering, overliniering,
SUPERSCRIPT, SUBSCRIPT i italics

Som hjælp for dem, der ikke gider rode rundt med kontrol-koder eller for dem, hvis software ikke kan sende kontrol-koder til printerne, har Star indbygget et kode-system, hvor man i ren tekst kan skrive en ordre. F.eks. skriver man for at få blå tekst: ((c))2, hvor C står for Colour og 2 for farven blå. Det tilsvarende kan gøres ved valg af NLQ-font og lignende. Printerens undlader at skrive selve ordren på papiret og nøjes blot med at udføre den. Derfor kan denne feature ikke

eksemplerne på en af disse sider er også lavet med et ganske kort program, hvor der kun er brugt Escape-koder til de meget specielle ting.

Printeren kan i farveudgaven skrive med 7 farver, hvilke er de samme som findes på en BBC. Det er således muligt at lave helt nøjagtige dumps af skærbilleder, hvis ellers man har et program til dette eller selv laver et. Et dump-program til en Epson JX-80 viste sig at fungere uden det mindste problem. Selve farvebåndet be-

står af fire baner med farverne gul, rød, blå og sort. De sidste farver cyan, magenta og grøn laver printeren ved at blande 2 af de fire farver på farvebåndet. F.eks. giver gul + blå grøn. Hvis man bruger printeren meget til tekst, bør man anskaffe sig et farvebånd specielt til dette. Den sorte farve bliver nemlig forbløf-fende hurtig svag i forhold til de andre og dette ser ikke særlig pænt ud på en papirkopi af et skærmbillede.

Der medfølger en manual på lidt over 100 sider til printeren. Hver eneste af printerens forskellige detaljer er omhyggeligt forklaret, så både nybegynderen og den mere øvede kan få noget ud af det. Iøvrigt forklares det, hvordan printeren bruges sammen med et MS-DOS system, men det har de fleste Acorn brugere nok ikke særligt meget brug for at vide. Der er også et udmærket afsnit kaldet "Troubleshooting", hvor det fortælles, hvad der kan være årsag til forskellige problemer med printeren. Naturligvis er der også en hel fortegnelse over alle kontrolkoder, og der er et afsnit om brugerdefinering af både draft- og NLQ-karakterer, hvortil der er listet et program i Microsoft BASIC, der let skulle kunne oversættes til BBC BASIC. En virkelig god detalje er et reference card, der kan rives ud. Herpå står ALT, hvad der umiddelbart er værd at vide om printeren, og faktisk tror jeg godt, at man kunne klare sig med dette kort, hvis resten af manualen skulle mangle. Endelig er der på manualens omslag vist alle de udskriftsmuligheder printeren giver, både i tekst og grafik.

KONKLUSION

Star LC-10 er blevet en meget vellykket printer og kun få ting kan kritiseres. Fordelene er, at den kan bruges som

farveprinter eller eventuelt udvides til det. Ligeledes er kontrolpanelet en ting, der burde findes på alle printere. Opbygningsmæssigt virker printeren meget solid og gennemtænkt, og hvad design ellers angår har LC-10 heller ikke så firkantet et udseende som mange andre printere.

Det eneste, jeg kan kritisere, er som nævnt, at skriftbilledet virker lidt rystet, men normalt vil man slet ikke lægge mærke til dette.

Skal du kun bruge en printer, der kan skrive med NLQ og ellers ikke skal kunne noget andet specielt udover dette, så køb en NL-10. Har man derimod brug for en printer der kan noget udover det sædvanlige, f.eks. skrive med farver og flere fonts, så kan man roligt sætte pengene i en LC-10, hvis ellers man vil ofre de ekstra penge på det. Ihvertfald får man noget for hver eneste øre.

Bo M. Andersen

Star LC-10 kan købes hos Breiner Electronic for 3300 kr. (ikke farve-version), incl. medlemsrabat og levering.

Obs: Breiner Electronic har enkelte demo-modeller (ikke farve-version) til favorable priser. Ring og hør nærmere.

MOIRE

Følgende lille program, som kun fylder en linie, er indsendt af Jan Vibe.

```
10MODE4:VDU24,128;0;1148;10
20;29,128;0;:REPEAT:CLS:FORM%=
OTO3STEP3:GCOLM%,1:K%=4*RND(65
)-4:L%=4*RND(2)+4:FORN%=-K%T01
024+K%STEPL%:MOVEN%,0:DRAWN%+K
%,1024:MOVE0,N%:DRAW1024,N%-K%
:NEXT,:K=INKEY(500):UNTIL0
```

NYE MEDLEMMER

optaget i perioden 19/5 - 16/8,
1988

6516
(bestyrelsesmedlem)
Datalog
Torben Mogensen
Bagsværd Hovedgade 91, 1.tv
2880 Bagsværd
tlf. 02 49 00 78

6517
Bo Sørensen
Ørnevang 46 s.h.
3450 Allerød
tlf. 02 27 39 37

6518
Optometrist
Erik Frankel
Skovhusevej 3
4773 Stensved
tlf. 03 78 61 68

6519
Jan Magrussen
Heden 7
V.Hassing
9310 Vedskov
tlf. 09 25 69 55

6520
Karsten Hvidberg
Ærtetoften 4
2760 Måløv
tlf. 02 18 48 56

6521
EDB-operatør/studerende
Halfdan Grimstad Jensen
Haraldsgade 108 1.th
2100 København Ø

6522
Stud.Scient./Programmør
Tomas Christiansen
c/o Tina Olsen
Tornsangervej 13, 2.th
2400 København NV
tlf. 01 86 88 93

6523
Gym.elev
Thomas Midtbøll
Horsbøl Alle 4
2770 Kastrup
tlf. 01 50 94 68

6524
Anonym

6525
Marianne Helmundt
Bagsværd Hovedgade 116 A, 7E
2880 Bagsværd
tlf. 02 98 16 81

6526
HT-chauffør (ingeniør)
Hans Hertel
Bymuren 6 st.tv
2650 Hvidovre
tlf. 01 49 58 20

6527
Stud.Ing.
Thomas Christiansen
Rosenvængets Alle 1 3.th
2100 Østerbro
tlf. 01 42 28 96

6528
Vejarbejder
Poul-Erik Pedersen
Løkkebyvej 11
5953 Tranekær
tlf. 09 50 18 51

6529
Stud.Polyt.
Flemming Martens
Rosenvangsvej 64
2670 Greve
tlf. 02 90 00 15

6530
Ing.Stud.
Kim Igel
Koldinggade 35 3.th
2100 København Ø
tlf. 01 26 04 75

6531
Tekniker
Tommy Thystrup
Box 848
9100 Aalborg
tlf. 08 14 47 69

6532
Studerende
Karsten Jensen
Færøgade 35. IV th
9000 Aalborg
tlf. 08 16 34 62

6533
Stud.Dat.Tech
Kim Latt
Nørregade 68B
5000 Odense C
tlf. 09 91 13 86

6534
Elektronikmek.
Torben Nørskov
Sikavej 52
4050 Skibby
tlf. 02 32 76 86

6535
System Operatør
Christian Ravn
Bernstorfflund Alle 56
2920 Charlottenlund
tlf. 01 63 46 76

6536
Henrik Hansen
Græstedvænge 52
3230 Græsted
tlf. 02 29 30 29

6537
Kedelpasser
Knud Christiansen
Grønnegården 203
2670 Greve
tlf. 02 90 56 17

6538
Elektriker
Søren Mejlby
Nøjsomhedsvej 41C
2800 Lyngby

6539
Jan Blak Østergaard
Arestrupvej 66 2.mf
7470 Karup J

EFTERLYSNING

Er der nogen blandt læserne, der har forstand på disk-drev eller kender nogen, som har? Undertegnede har to drev, hvoraf det ene i øjeblikket kun virker på den ene side.

Med venlig hilsen

6502
Olav M.J. Christiansen

NYHEDER

Peartree Computers er gået konkurs, men er nu overtaget af DRAM Electronics.

Der er sket nogle prisændringer på Acorn computere i den sidste tid:

De store Archimedes modeller er sat op i pris (angiveligt på grund af, at RAM-chips er ved at blive dyrere), så eksempelvis en 310 uden monitor koster 799 £ uden VAT (MOMS).

Til gengæld er 512K-boardet (med en 80186-processor) til Master 128 sat ned, så boardet alene (dog inklusive mus og GEM-pakke) koster 90 £.

Jeg har prøvet at regne lidt på, hvad det vil koste at købe en komplet 80186-pakke til en model B og er kommet frem til en pris på omkring 2800 kr, alt inklusive.

Disse priser er Watford Electronics' seneste (the Micro User, september).

Nogle af de nye programmer:

Superior Software
Repton Thru Time
Barbarian

Audiogenics
Breakthrough
Shark

Topologika
Return to Doom

Mandarin Software
Time & Magik
Lancelot (udvidet BBC)

Minerva
Missile Control (arc)
Hoverbod (arc)

"Grand Slam" Entertainments
Terramex (arc)

Coda Software
Head Coach V3

Riverdale Software
American Suds

Domark
Not a penny more,
not a penny less

BYTTEBØRS

Kære medlemmer af Dansk BBC Bruger Gruppe. Hermed laver vi et forsøg med en byttebørs. Det vil sige, at hvis man har lavet nogle programmer som man synes at andre også skulle nyde godt af, så har man nu chancen. Byttebørsen, som nu hedder:

lad OS BYTTE

giver andre medlemmer muligheden for at få oplysninger om hvilke programmer der ligger i "lad os bytte"-kartoteket, og få en kopi af pågældende program. Eller, det som ville være endnu bedre: at medlemmerne kontakter hinanden direkte ved hjælp af medlemsnummeret (og adresselisten, red.). Det fremmer desuden kontakten mellem medlemmerne.

Med programmer menes ikke kun hele færdige programmer, men også programstumper eller programrutiner, som kan bruges i forskellige sammenhænge.

Som sekretær for Dansk BBC Bruger Gruppe, har undertegnede foreløbig tilsyn med "lad os bytte" kartoteket, som kører over Viewstore fra Acornsoft.

Meningen er at der i hvert nummer af bladet udkommer en liste over de programmer, der pt ligger i kartoteket. Medlemmerne får også mulighed for at få en kopi af "lad os bytte"-filen, og kan dermed hurtigere finde frem til det, de mangler.

En anden og fremtidig løsning ville være at oprette et såkaldt "bulletinboard". Det virker på den måde at medlemmerne henter programmerne via modem, hos et andet medlem, som gemmer hele molevitten på harddisk. Men da kun få medlemmer, efter vores bedste viden, har modem, vil de først nævnte muligheder oprettes i første omgang.

En liste over de oplysninger, der behøves for at få programmet med i kartoteket, skulle helst være på formen:

Betegnelse, medlemsnummer, indsendelsesdato, funktion, disk, mus, joystick, ROM, SWR, printer, computer.

Hvis der er nogen, der undrer sig over hvilke betegnelser, de skal bruge, vil der blive udgivet en liste over disse i det næste nummer af Egebladet, men foreløbig må I nøjes med dem på side 5 i forrige nummer af bladet, eller noget i den retning. Under "disk, mus, joystick, ROM og SWR" skal man sætte et kryds, hvis softwaren giver mulighed for den anvendelse, og tillige et udråbstegn hvis det ikke kan undvære anvendelsen. Med hensyn til disk, er det meningen at man nævner antallet af diskdrev, der skal eller kan bruges med softwaren. Jeg håber at dem, der har noget hjemmelavet software liggende, indsender de relevante oplysninger, og derved bidrager til "lad-os-bytte"-kartoteket, til fordel for andre medlemmer og senere dig selv.

Til noget helt andet. Samtidig med oprettelsen af "lad-os-bytte"-kartoteket, giver vi medlemmerne og andre, muligheden for at sælge, købe eller bytte, ved hjælp af Egebladet. Det bliver i form af annoncer i bladet. Hvis nogen har noget at sælge, købe eller bytte, så skriv til mig på adressen:

Kristinn K. Sigurjonsson
Mølletofte 8, kl.
9260 Gistrup

så kommer den med i det næste nummer. Jeg vil opfordre til at man angiver prisen, hvis det drejer sig om salg.

Med venlig hilsen, Sekretæren.

ADVENTURESIDEN

HVAD ER ET ADVENTURE?

Et Adventure (Eventyr) er en slags computerspil, hvor du er placeret i en fantasiverden. Din opgave er at styre computeren gennem denne verden. For det meste med det formål at finde et eller andet bestemt sted, men også ofte med det mål at samle et bestemt antal skatte.

De fleste eventyr styres ved hjælp af kommandoer bestående af to ord, det første ord er selve kommandoen, mens det andet ord betegner den ting kommandoen er rettet imod. F.eks. "TAG FLASKE", hvor TAG er kommandoen og FLASKE er objektet, resultatet bliver at computeren samler flasken op. Modsat kan man skrive "SMID FLASKE", hvilket vil give det modsatte resultat.

Et eventyrspil består ofte af mange forskellige rum. For at bevæge sig mellem disse rum, bruger man normalt verdenshjørnerne, dvs. Nord, Syd, Øst og Vest. Oftest er det nok med det første bogstav. GÅ N vil bringe dig til rummet nord for det rum du befandt dig i. Dette er en hovedregel, men det sker at rummene ikke altid er forbundet så logisk; prøv derfor altid at gå tilbage for at se om du kommer til rummet du forlod.

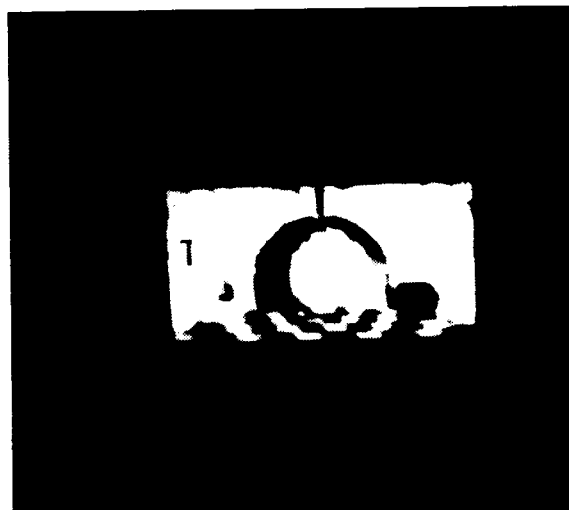
TEGN ALTID ET KORT

Under din færd vil du støde på forskellige problemer, som du skal løse for at komme videre, f.eks. en låst dør; altså skal du finde en nøgle for at åbne denne.

De fleste eventyr foregår på engelsk, hvilket sikkert er med til at afskrække mange, men det skal man ikke være bange for, man kommer hurtigt ind i det engelske sprog, og eventyrene

er også med til at udvide ens ordforråd.

Som regel er eventyrene lavet med tekst alene, men for at gøre dem mere tiltalende, er der også fremstillet nogle med grafik, dvs. et nyt billede for hver lokalitet, så man kan se hvordan stederne ser ud. Det berømteste er sikkert Hobitten, som udover grafik også giver spilleren mulighed for at skrive hele sætninger til computeren. Man kan ydermere rette sine kommandoer til en bestemt person i spillet.

hobbitten

Jeg vil gerne sende en tak til 6530 for de mange tips og kort han har sendt mig. (Kommer disse i bladet? red.)

Er der nogle af vore læsere, der ved, om der er lavet nogle adventures på dansk? I så fald må man gerne sende mig et par linier.

Næste gang vil jeg omtale et program til fremstilling af egne eventyr; det kaldes "The Graphic Adventure Creator".

Indtil da god fornøjelse.

Martin

ENDPROC

Hvis nogle af vore læsere skulle vove sig over på den anden side af Nordsoen i dette efterår, så kan følgende messer måske være af interesse:

PCW 88 Show
11th Personal Computer World Show
Earls Court, London
14. til 18. september, 1988

The Electron & BBC Micro User Show
New Horticultural Hall
Westminster, London
11. til 13. november 1988

Apropos Nordsoen, så har Superior Software lige tilbage-trukket et spil "Pipeline", der foregik ombord på en bore-plattform, hvor der både indgik ild og eksplosioner. Dette skete på grund af ulykken på Piper Alpha fornylig, som kostede 166 mennesker livet. Spillet bliver dog udsendt senere som et "space adventure" og kommer til at foregå i en svovl-mine på en af Saturns måner!

Herhjemme bliver der også engang imellem afholdt computer-messer. For eksempel afholdes "PC'er for alle" i Nordjysk Messecenter, Aars i dagene 4. til 6. november, 1988.

Hvis man hører om andre arrangementer, som kan have interesse for BBC-ejere, bringer vi det gerne her i bladet.

I sidste nummer af "Egebladet" omtalte vi "Microlink", det avancerede engelske bulletin-board system, hvor man også har elektronisk post og mange andre ting. Hvad vi ikke omtalte var, hvor mange programmer, man kan downloade til BBC'en. Jeg kan derfor oplyse, at den sidste nye liste (offentliggjort i the Micro User) er oppe på hele 200 titler. Mange af disse

programmer er nogle, som har været listet i bladet på et tidligere tidspunkt.

Vi håber på, når (og hvis) vi får etableret vores eget bulletin-board, at vi kan lave noget lignende, sådan at vi får et rimeligt stort program-bibliotek engang hen ad vejen.

Det er iøvrigt en mulighed at prøve at bytte Public Domain programmer med andre klubber. Dette er en af grundene til, at vi snarest muligt tager kontakt med de øvrige skandinaviske klubber, som vi har kendskab til. I England er Solinet og Temposystems begyndt at samle PD-programmer, som vi måske kan skaffe til klubben senere.

Til Rene Nørskov, som i sidste nummer spurgte om entry-points til BASIC-ROM'en, skal jeg bede ham om at tage kontakt med Martin Søndergaard, hvor han kan låne bogen: "The BBC Micro Compendium" af Jeremy Ruston. Denne skulle forhåbentlig indeholde de ting, som Rene efterlyste.

NÆSTE NUMMER

Det næste nummer af "Egebladet", som (forhåbentlig) udkommer omkring 1. oktober, vil blandt andet indeholde følgende:

Resultat af afstemningen

Kursus i maskinkode fortsætter

Flere listninger

Offentliggørelse af statistik

Anmeldelse af "The Publisher"

... og selvfølgelig læserbreve!

SKRIV IND

END

SALG OG SERVICE

RADIO - TV - VIDEO

DATAUDSTYR

ELEKTRONISK STYRING

WALKIE-TALKIE

TV-OVERVAGNING

BREINER ELECTRONIC

ELMEBAKKEN 8, VRIDSTED

7800 SKIVE

TLF. 07 54 70 15

Rabat til medlemmer af
"Dansk BBC Bruger Gruppe":
10-15% afhængig af varegruppe.

TRYKSAG

Ved vedvarende adresseforandring bedes "Egebladet" returneret med oplysning om den nye adresse.

Afsender:
"Egebladet"
v/Olav M.J. Christiansen
Sundvej 30
Hvalpsund
9640 Farsø